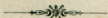

مجموعه آثار تاریخی

ادبی و سیاسی رساله‌ها اسبوعیه در

۳۰ نجی سنه

۱۷ رجب الفرد ۱۳۲۹

پنجشنبه

جزء عدد : ۱۰۴

مادام دولبه دف - گنار خانمہ (۱)

خیلیہ اوزون اولہ حق اولان بومکتوبملہ سزى بحضور ایدہ جکمدن طولانی
هرشیدن اول عفوگزى نمى ایدرم .

اسماعیل غصبرنسکی طرفندن قریمدہ نشر اولنان ترجان غزتمہ سنک ۲۹
(اوقتوبر) تشرین اول رومی تاریخی نسخہ سنده ذات فطانتما بلرینک پتہ رسبورغی
تشریف ایلدکلرینی و موسم شتایی ، روس حکیم مشهوری تولستویک بعض آثارینی
ترجمہ مزہ ترجمہ ایله امرار ایلیہ جکلرینی و ۲۱ کانون ثانی افرنجی تاریخی اقدام
غزتمہ سنده دہ ینہ مشارالیه تولستویک (افندی و خدمتکار) نامندہ کی رومانی ترجمہ

[۱] بومکتوبی ۱۸۹۶ سنہ سی شباطندہ یازمش و اوتاریخده پتہ سبورغده آتاشہ میلتر
بولنان سعید نک افندیک مخدوملری جیل بک و ساطیلہ کوندرمشدم . چونکہ طوغریدن
طوغری بہ مشار الیہایہ ایصال پوستہ لڑک حال معلومندن طولانی متعذر ایدی .

ایله مشغول بولندقلری گبی ، پتدر سه بورغده برده مستشرقین دآرده سی تأسیسه
تثبت ایلدکارینی فرط مسرتله اوقودم .

تولستوی ، عصر مزك - روسیه ده دنیایه گلش - برژان ذاق روصوسی در .
بوذاتك ماهیت افکارینه بر درجهیه قدر مطلع اولدیندن ، اولرینك سزك گبی
لسان عثمانیک مفتونی اولان بر صاحب صرفان طرفدن ترکیه مزه نقلنه وساطت
بیورلمسی ملتكم ترقیوروانی عننده بر حسن منتکارانه تولید ایده جکنده اشتباه
یوقدر . احتمال که بویله بر لطف کیزی بوکون شکران ایله تلقی ایدنلرك عددی اوقدر
کثرتی دکلدر . فقط ، دمبدم حال ماضی اولوب کتدیکی گبی ، بر طرفدن ده
استقبال حال اولوب کلدیکی جهته تقدیر ایدنلرك مقداری ، آن بان نکثر ایده جکی
محتاج بحث اولیان بر حقیقتدر . چونکه بر ملتكم نفرت و یا شکر و منتی قزانمی
حاضره کوره تقدیر اتمك ایستیانلر دائماً آلدانیرلر . معرفت اودرکه ایتدیکی لطفی
عصر آ بعد عصر ، نسلاً بعد نسل بر قومك اولاد واحفادینه قدر تلقع ایده .
ایشته سزك بولطف کز اولیه بر تلقع حکمنی آله جفی شهباسزدر .

سزجه معلومدرکه شکسیرك آثاری . فرانسر لسانیه بر قاج ذات طرفدن
ترجه ایدلمشدر . حتی بونلردن بری ده ویقتور هوغوونك کوچك اوغلی در . و حتی
هوغو زاده طرفدن ایدیلان ترجه ، دیگر لر یله مقایسه ایدنلرك اداسنه کوره
جمله سنه فاقدر . حال بویله اولقله برابر آلمان لساننده کی ترجه سی اصلنده کی
لطفاتی شامل اولدیغنی و بناء علیه انکلیز جهسنده کی رموز ودقایق لسانیه نك بیله
آلمانجه ایله ادا ایدلمش بولدیغنی و بوده ایکی لسان آرهنده کی بجانست و مناسبتدن
نشأت ایلدیکنی سولیدورلر .

دیمك ایستورم که ترکیه ایله روس لسانی آرهنده هیچ بر مناسبت اولمسه ده
بر چوق حالاتده دخلی منکر اولیان مخالطه و شرقلیره مخصوص تحسسات و تأثرات
بویکی قوم آرهنده بر (تره دونیون) (خط وصل) حکم و تأثیرینی گوستره جکدر .
خصوصاً بویکی لسانك ایکیسنده ده عین مرتبه ده حاضر اقتدار اولانلر طرفندن
ایفا ایدیله جك بر خدمتكم ، یعنی خدمت ترجمه نك تمامیه و حقیقه ایفا ایدلمش اوله جقنده

قطعا اشتباهه محل یوقدر . بناءً عليه ترجان غزته سینک ویردیکی حوادلندن بحق
ممنون اولمش بر شخص گوسترمک لازم ککنجه ، آنک ده بوئناخوان صمییکز اوله جفته
بلا تردد حکم ایتمک اقتضا ایدر .

هیچ برملت یوقدرکه روسلرله بزم آرم مزده کی قدر مناسبات سیاسییه ده بولنش
اولسونده ، ینه یکدیگر ینک احوال خصوصیه سندن بخبر و بلکه غافل بولسون .
بوغفلت ، اکثریت اوزره بزه عاقل اولدینی کی قسماً دخی روسلر حقنده وارددر .
چونکه بز ، ایکی عصر ظرفنده روسلرله ۱۱ دفعه محاربه ایتدک . بیلیرنسکزرکه
برنجی محاربه من ، (فهدور آلیکسیهویچ) ک دور حکومتده ۱۶۷۹ سنه سنده
بدء ایدرک ۱۶۸۱ ده عقد اولنان (باغچه سرای) معاهده سیله ختام بولمشدر .
صوگ محاربه مزایسه ۱۸۷۷ سنه سنده واقع اوله رق ۱۸۷۸ آیاستفانوس معاهده سیله
نهایت بولدیغندن ، بو حساب کوره ۱۹۷ سنه ظرفنده بربری اوزر ینه هر ۱۷ سنه
۱۱ آید بر دفعه اورشمش ایکی ملت ، دهها طوغریسی ایکی حکومتز . چونکه
سزده ، قناعت تامه وجدانیه و فکریه ایله قانعسکزدرکه شو ایکی عصرده واقع
اولمش اولان ۱۱ محاربه نک - فقط الک صکره کیسی مستثنا اولق اوزره - هیچ
برنده نه ترک ، نه ده روس قوملرینک دخلی وارددر .

روسیه هر نه زمان بزه اعلان حرب ایتمش ایسه مطلقاً استیلائی عالم مقصدی
اوزرینه چیزمش اولدینی خریطه اساسیه سندن ترکلری دفع و خریطه عالمدن ،
بزه مخصوص اولان رنکک احاطه ایتدیکی داره یی قصر و ممکن اولورسه کندیسنه
قلب ایتمک ایچون ایتمشدر .

بزده هر نه زمان روسیه ایله محاربه ایتدک ایسه هیچ بر فکر سیاسییه مستند
اولقسزین صرف یکجیریلرک غلوسی و آنلرک قوه محرکه سی اولان عظمانک مقاصد
شخصیه لری الجاسی ایله ایتدک . حتی ۱۷۱۱ ده بیوک پترونک ایکنجی دفعه آجدینی
حرب ، باله جی وزیرک زور بازوی سطوتیه یعنی (پروت) نهری حوضه سنده ۴۰
بیگ روس عسکرینک حصریه تیجه ندیکی حالده بعض ظنونه کوره وزیر مشارالیهک

قائمه حقه حاصل استدیکی میل و محبت و حقیقت حاله ایسه عثمانلیغه خاص اولان علو جناب و فکر عاطفت ملکاً و ماده ، معنی و سیاسیة احرار ایده جکمز بر چوق منفعت غلبه اتمش و بوجه فدا کار قلر مقابلنده کی استفاده من ایسه - نه زمان اولسه کلدیکی کی کیتیمی محقق اولان - آزوف قلعه سینک استردادندن عبارت قالمشدر .

ایکینجی قاترینه نك اراده و آقچه سیله فرانسز دوستلرمزه یازدیریلان تاریخلرده کی رشوت بحثی ، بیلیرسکز که صرف اختراع و افترا در . اوزمانک و زراسی رشوت آماز دکلدی . فقط بر عثمانلی وزیر ، باخصوص مظفر بر سردار پترویه و یردیریلان رشوت قدر احسان و برمه مقتدر ایدی .

حاصلی اوتاریخندن قریب محاربه سنه قدر اولان ۴ محاربه نك دردی ده هپ روس مقاصد سیاسی می ایله وقوعه کلدیکی حاله هیچ رنده عثمانلی مقصد سیاسی گوستریله من . یالکوز ۱۸۵۳ حربی بزم ایچون ، ضایعاتزله برابر بر شرف معنوی عظیم استحصانه خدمت اتمشدر که اوده صرف رشید پاشانک اثر درایت و فطاتی در . چونکه رشید پاشا ، له و مجار ملجیلرینک استردادی حقه در روسیه طرفندن سرد ایدیلان مدعای عظمت کستراتنه به مردانه جواب رد و برمش و بناء علیه باب عالینک بوسیاست متجددانه سی موسقوف روبله لرله یازیلان کتابلرک بزه مال استدیکی باربارلق صفتنک اقوام غریبه عنسدنده و بر آنده تحولاتی موجب اولمغله عثمانلیرک لایق توقیر بر جوانمرد ملت اولدیغنه اوروپا افکار عمومیه سنجه تازه بر قناعت حصوله کلمشدر .

نه دیمک ایستوردم ! بحث ایسه آرزو ایتدیکم حاله نرملر تعلق ایتدی . اوت ! ایکی ملت آره سنده کی ایکی یوز سنه نك مناسبت ، ده طوغریسی مناسبتسنرک حالا ایکی طرفی یکدیگرینه تمامیه طاعتدیرم مامشدر . بزم هرشیده کی غفلتمز ذاتاً معلومکزد در . بز اوپله بر قومز که بحث ، معارف و مدنیت انتقال ایدنجه کندیمیزی دنیانک الگ صاحب معرفت ، الگ زیاده حائر نصاب مدنیت بر قومی اولق اوزرمدعا

ایدرز . فقط - هانیا آتارکیز؟ - دینه جک اولسه، دایما اجدادمزک مآثر کالاتی ارانه ایدرز .

بوراده اجدادمز دیشم، بئم نقطه نظرمدن دکدر . او ادعاده بولنانلرک ذهانی اعتباریلدر . یوقسه عربلره ترکلرک کلمه واحده اسلامیده متحد بولغمری بزه بویله بر ادعاده بولغمه و بناء علیه مدینت و معارف عربیهده علاقه دار اولمغه حق ویره مز . بر موسقو - ارتودوکس اولمندن طولانی - نه قدر (الینوز) ایسه بر ترک ده - مسلمان اولمق حیثیتله - اوقدر عربدر .

حاصلی بزم اصل خطامز بورادن باشلامقدهدر . اندلسده کی اکابر وافاضلک ، بغدادده کی اعظم علمانک . ایرانده کی فضلائک مآثر عرفان واجتهادینی هپ کندی مز مال ایدغمشز . بونلر فرضا طوغری بدن طوغری به ترک . یعنی بزم آبا واجدادمز دخی بولغمش اولسه ، آنلرک فضائی بزه میراث قالمیه جفی مسلمدر . بویله بر توارث لازم کلسه بیله آنلرک زمانلرینه گوره ارتقا ایلدکری اوج اعلا - معارف ، بوکون ایکنجی درجهده بولنان مکاتب غربیه شاگردانینک مکتسبات علیه لریله نسبت قبول ایدمه به جک مرتبه لرده قالیر .

(بوراده معلومکزدر که فقه کبی، تفسیر وحیدت کبی علوم دینی و شرعیه صددرک خارجندهدر الیوم ، فنون و معارف دیمکله نه افهام واستفهام ایلور ایسه ک آتی سونلک ایستیورم .)

بر آدم هرشیدن اول کندی ملتک تاریخی سونلک ایله مکلفدر .

مثلا بوکون قاینارجه معاهده سونک سبب عقدینی و یاسنه عقدینی و (قاینارجه) نک کائن اولدینی محلی بزه وهله خبر ویره جک قاج عثمانلی متصوردر؟ حال بوکه درجه نایه تحصیلنی اکمال ایتمش بر موسقوف دلی قانلیسندن سوال ایدیله جک اولسه سزه مثلا (پرنس رمنین) قدر هرشی و معاهده نک عقدینی ، (پروت) مغلوبیتک یوم وقوعی اولان ۲۱ تموزه تصادف ایتدیرمکله پترویه برنوع ترضیه و بر دیرمش اولدینقی تقریر و ایضاح ایدر .

بزه صورت خصوصیده تتبع واشتغال وخصوصا السنه اجنبیه دن برینه
انتساب اجماع اولانلر مزك بدیسندن یتیمشنه قدر کیمه صوریله حق اولسه وقایع
تاریخیه مزك الك مهملرندن اولان بروقه حقه طوغری بر جواب آلهماز . حالا
بزه باعث و شرف و سزه مع المظفریه موجب اسف اولان (بلونه) نك يوم سقوطی
کیمه نك خاطرنده قالمشدر .

بیلورسکیزکه هر ملت ، اطفال مملکتیه مبادی تحصیلنده تاریخ فتوحاتی
ماصال صورتنده و برطاقم شعباتی رسم زال ویا اسکندر و آیدال مزیتنده ارانه
و تصویر ایدر . حتی مغلوبیت ایله نتیجه لغش محاربه لری بیله افرادك شعباتی
کوسترمه جك یولده تصویر و حکایه ایلرده سبب مغلوبیتی دشمنك کترته عطف
ایدرك اطفالك اذهانه یأس و فتور القا ایتکه محل ویرمز ، چوجق ، سن تمیزه
وصولنه قدر ذهنتده افراد ملتئی برر قهرمان دوران تصور ایدر و هریشئی کندی
خیالی مقیاسلر بیله استعظام ایلر ، فقط جدی تحصیللره صره کلوبده او قوداغنی
محاکمه ایتك اقتدارینی حاز اولنجه اولکی تفهیماتیله صکره کی مکتسبات و معلوماتی
آرمنده کی سبب مبابیتی و بناء علیه اوصورتله او قودلمسنده کی علت و حکمتی تعقل ایدر .
بزه ایسه تاریخ او قودلیورکه اولاد وطن ملتك احوال و رجال ماضیه سنی
او کرشم اولسون .

ایشته بو غفلت نتیجه سیدرکه هرشیده اولدینی گبی ، بزی دوستمز ، یاخود
سیاسی دشمنمز ، حاصلی هر نه ظن و اعتبار اولنورسه اولنسون بالطبع قومشومز
اولان روسلرک خصوصیت حالرینه وقوفندن ده محروم بر اقصدر .

بوندن اون بش سنه اول تائیس غزته سنك استانبول مخاری اولان (ماکنزی
والاس) لك که اليوم تائیسك مدیر سیاسیسیدر ؛ (روسیه) عنوانی بر اثرینی
انکلیزجه دن ترکیه یه ترجمه ایتدیرمکه پك چوق چالشمش ایدم . حتی تفرقه
صورتیه اوتاریخده نشر اولسان (وقت) غزته سنه ده درج ایتدیروردم .
بو صورتله یتیمش سکسان صحیفه حاصل ایدن مقدارینی جزؤ شکنده آریجهده
باصدیرتمشدم .

بواثر ، معلومکنز اولدینی اوزره برسیاحتنامه طرزنده یازمش اولدینی
وَبَاخْصُوصِ روسیه نك (موزیق) لرندن ، کویلرندن ، چفتلیکلرندن ، تجارتسندن ،
حرفتنندن ، ارباب صنعتندن ناغرا ندوقلرینه ، پرنسسلرینه ، مأمورلرینه ،
جنراللرینه قدر هر صنف خلقك معاشرت و عاداتی ، قدر كافه خصوصاتی نقل
و تصویر ایلدیکی جهتله بویله جدی اولان و یاجدی اولق لازم کلان اثرلرندن
ذوق آلامیان طاقی بیله لذتله مطالعه سنه مجبور ایده بیلیدی . نه فائده که اثرك
ترجمه سی طرف حکومتدن اوزمان منع ایلدی . بوکا بر سبب معقول تصویرینه
بزم گئی عقول قاصره اربابی قادر اوله مدیغندن ، یالکنز تأسف ایله اکتفایه مجبور
اولور لر .

موسیو ماکنزی بواثرینی بر فکر مخصوص ایله یازمامش و آنکلیز لگه مخصوص
اولان مراق و خاصه تدقیق سابقه سیله تألیف ایلش اولدیغندن ، کتاب اوقونجه
روسسلرك حال و شالری عاداتا فوطوغرافیه آلتش برر لوحه طبیعیه گئی منظور
اولور ایدی .

بوگون بزم ایچون بر (روسیه تاریخی) اوقومقله ، موسسقوقلرك هر حاله
وقوف قابل اوله ماز . حال بوکه بویوله اصحاب معارفدن بر مدققك یازدینی
سیاحتنامه ، بر قومك سنه لوجه تبعاته متوقف اولان تاریخ خصوصیتسندن زیاده
اصول اجتماعیه سنی اراهه ایدر . هیچ اولمازسه بر بیوک لوحه نك بر (مینیاتوری) کئی ،
فقط عینی کوستریر .

مثلا بومحکنز مملکتمده ایجادینه ساعی و موفق اولدیغ (حسن تمثیل) دن
طولانی اکثر اقوام فاضله نك صنعت طباعتمه کی مراتبی پك اعلا بیلیرم .
بو صره ده موسسقوقلرك دخی بوفنده اولان مرتبه ترقیلرینی ، حتی طباعته
اك مترقی بلده سی زرمسی وَاك مشهور مطبعه جیلری کیملر اولدینی تحری و تدقیق
ایلدیکمدن آکا دائر هر نه زمان بر بحث آچیلسه بیان معلوماته کندمده صلاحیت
کوربرم . فقط بن بوفتی بیلدیکم کئی مثلا قیو بحیلق صنعتی ده موضوع بحث ایدرك
اك کوزل آثار صناعیه سیم و زر پتورسبورغده می ، بوقسه مسقوقواده می وجوده

کلیه واک بنام اوستاد لری کیملردر، بالطبع بیله مم، و آکا دائر برشی سوبلیه مم. لکن موسیو ما کینزینک سیاحتنامه سی حقیجیلرک قولاندیغی صابانلرک قدیمندن جدیدینه قدر هر نوغشک نره لرده، نه کی اللرده قولانیلدیغنه قدر معلومات ویردیکی کی برکولینک معیشت خصوصیه و معاشرت اجتماعیه سی و اخلاق و فلسفه نقطه نظرندن کافه خواص و حواسنی مصور اوله جنی حیدتله، ولو بجملاً اولسون عثمانیلر ایچون روسیه حقنده معلومات لازمه نی استحصاله اک ائی خدمت ایده جک بر اثر در.

شومقدمه مخلوطه دن مقصد عاجزانه مه کلنجه: معلوم عالیگزدرکه بر قومک خواص عرفان و ادعائیه و (بسیقولو زیق) حالاتنه اطلاع، مجرد او قومک ادبیاتنه وقوف سایه سنده میسر اولور. چونکه ادبیات روحک ناطقه سیدر. حتی بر جوابانک قوال چالارکن طاغی مقاملی بر (شانسون) اک بر مصراعندن او قومک خواص روحیه سینه استدلال و انتقال اولور. صرف او قومه مخصوص اولان بر ضرب مثل، بر اوافق حکایه جک، بر عادی مصال، بر فقره، او قومک فلسفه سینه، عرفانیه، اخلاقیه، اعتقادیه، ذهابیه، برر آینه انعطاف حکمنی آلیر. او مثلیک، او مصالقی، او فقره او قومی بر مورخک قلندن زیاده معرفدر. حتی بر مورخ، هیچ بروقت بر قومی اولدینی کی تصویره موفق اوله ماز. (هرودوت) دن بری، کوردیکنی فوطوغراف، ایشتدیکنی فونوغراف کی صادقانه رسم و ضبط ایتش بر مردما مشدر.

اکثر مورخین منسوب اولدینی ملتی، خطیاتی ستر و اخفا ویا تعدیل و تأویل ایدرک تصویر ایدر. انه کچن بر حقیقی ایسه، اعظام و مبالغه ایده ایدر. حقیقتدن بشقه شکلره تحویل ایلر. بونکله ملتته خدمت ایشدم؛ زعمنده بولور. حال بوکه اخلافه قارشی اهانت، و حقیقت حالده ایسه انسانیتی اغفال ایتدیکنندن طولانی کفران نعمت ایتش اولور.

بوسبیلهدرکه بن، بر قومک تاریخی او قومقله او قومک حقیقت احواله اطلاع قابل اوله جفته احتمال ویره مم. اما وقایعک ده اسبابی ینه تاریخن

او کرمک فکرنده دکل . یالکیز فلان وقعه نك ، فلان تاریخده . فلانک زمانده
حادث اولمش اولسنی ییلکله اکتفا ایدرم .

بروقعه نك سبب حقیقیسنی ، حتی او وقعه نك حدوشنه بالذات سبب اولان شخصی
بیله حیرته براقه جق درجه ده . تشویش اتمک انسانیتک مبتلا اولدینی اغراض
مزمنه دندر . حتی بعض دفعه بروقعه نك سبب حدوشی اوقدر اختلافه اغراض ارکه
نتیجه سی معلوم ایکن آنده دخی انسانی شاشرته جق اغلوطه لر ظاهر اولور .

تیرک (قونسلوسلق و ایمپراطورلق) نامنده کی اثری حقنده (گیزو) تاریخنک
مقدمه سنده : « تاریخ دکل بر روماندر . » دیمش .

حال بوکه تیرک تاریخنی (رومان) لفظیله وصف ایدن گیزو جنابلری ده
کندی تاریخنده عثمانیلردن بحث ایدرکن سیئات اداریمی سیئات قومیه دن عدا اتمش ده
بزی سهام دشنامنه هدف اتمش . گیزویی بر مورخ حکیم دیه تالق ایدنلر عجیبا
بو محاکمات دشنامکارانه سی فصل تاویل ایده بیلیلر . حال بوکه زمانمزده (سنت - بوو)
و (ایپولیت تن) تاریخه بشقه بر شکل و بر دیلر آتی (شخصیت) لباسندن تجرید
ایدرك بر صحت اساسیه فیله اکساییه ساحه حقیقه عرض اتمک ایستدیلر .
کوریلورکه تیره تعریض ایدن گیزو دخی (غیر شخصیت) سقیمه سندن قورتیله مامش
اولدیغندن ، اوده امثالی کبی حقیقی دکل ، کندی اغراضنی تصویر اتمشدر .

بن تاریخدن زیاده (بیوضافی) نك ، سیرک ده مفید و حقیقی ابرازه ده
مساعده اولدیغه قائم ؛ چونکه تاریخ ایله اقوامک مناسبانی غیر منکر در . بر قوم
ایسه مجاورت و اختلاطده بولدیغنی دیگر قوم ایله بینلرنده حادث اولان وقایعی
تصویر ایدرکن فضائلی کندی طرفه حصر و فضایی دیگر طرفه ترك اتمک
مرض نفسانیسندن تجرید ایدم مز . فقط اشخاصده قضیه بر عکسدر . آنده دائماً
فضائل ورزائلدن نه کورمش ایسه آتی قید اتمشدر . مکرکه اوشخص ایله ملتی آرمه سنده
بر ماجرا گچمش اوله . اوزمانینه انفعالات نفسانییه قوه فاعله سی اکتساب ایدر .
زان ژاق روصو تاریخ وسیر حقنده کی مقاله سنده سیری تاریخه ترجیح ایدر .
و بو تر جیحنک حکمتنی ده شوققره ایله توشیح ایلر :

«فرانسه‌نك اون یدنجی عصرده کی رجال مشهور مسندن مارشال (تورمن) بر یاز کونی صرستنده بیاض بر کجه‌لک گوملکی، باشندده کذا بیاض بر تاقیه ایله اوطنه‌نك بجرم مسندن طیشاری به باقارکن، اوشاقلرندن بریسی ایجرویه گیرر، و لباسدن آلدانه‌رق آتی (ژورژ) نامنده کی آنجهی جراحی ظن ایدر. اوشاق، ژورژ ایله دائماً تکلیف‌میزجه شقالشمغه آلیشق اولدیغندن، اصول اصول آرقه‌سنه یاقلاشیر و قیچنك اوزرینه وار قوتیله بر شاپلاق ایندیرر. تورن، شاپلاغك آجیسیله باشنی چویروب باقجه، اوشاق خطاسنی آکلار، آیاقلرینه قاپانیر. و — آمان افسدم عفوایدك، سزی ژورژ ظن ایتم — دیر. تورن بر طرفدن قیچنی قاشی به‌رق: — آ چوجق فرض ایدم که ژورژ اولیدی. بوقدر خیزی اورق لازمی ایدی! — سوزیله مقابله ایدر.»

روصو، تورنه‌نك علو اخلاقه شوقفره‌دن استدلال ایدیور. حقی‌ده وار. بو اویله بر معیاردر که تورنه‌نك مکارم اخلاقی حقنده بر مورخك استدالات. دورا دور ایله حاضرلیه‌جنی محاکمه بیک کره فائقدر. چونکه بونده صاحب وقعه‌نك علو جنبی و اعتراف خطایه حلم و مرحمتله مقابله خصوصنده کوستردیکی معامله، جوانمردانه‌سی بر قلبی رفته‌گتیره‌جك مرتبه‌ده ظاهر اولیور. ایشته بیوک برادلمش بر آدمك فضائل مفضوره‌سنه بوقدر کو چوک بروقه دلیل اوله بیلیر. آتی بهوده اعظام و مبالغه ایله طبیعت اصلیه‌سندن جیقارمغه هیچ لزوم یوقدر.

استطرا دلرم بو وجهله جوغالدهجه آره یرده اصل عرض ایتك ایستدیکم مقصدك غائب اولمسندن قورقیورم. بناءً علیه بوراده آرتق صده کیره‌جکم. یوقاریده دیمش ایدم که عثمانلیلرله روسلر یکدیگری اوکر نمکه اڭ زیاده محتاج ابکی قوم ایکن. یکدیگری اوکر نمکه عناد ایتش گی ابکی‌سی ده بر برینك حالندن هیچ بر شی بیلدیک یوقدر. تاریخی براقلمده ایلروده یتیشه‌جك اولان اولادمنز او قوسون. فقط شمعی یتشمشلمز قوشوموز اولان روسلری اوکرتمه‌نك یولنی آره‌یلم. ائک ده اڭ بیوک و اڭ صاغلام چاره‌سی او ملتك اخلاق وعادات و صورت معاشرت و عنعناتنه دائر اولان ملی حکایه‌لری لسانمزه نقلدن عبارتدر.

ينه تکرار ایدرم که بر ماتک الک اوفاق بر حکایه سی . بر قصه سی . بر قاج مصر اعدن عبارت عوامکارانه بر شرقیسی بر بیوک تاریخ کتابندن زیاده اوملتک خواص معنویه و احوال روحانیه سی تعین خدمت ایدر . بونی ایسه ذات معارفسماتلریک مجبول اولدینی ایکی خاصه عالیله که بری عثمانلیله محبت ، دیکری ده اومحبتک سوق و الجاسیله ترکیه ده حاصل ایتدیکری رسوخ و معرفتدر ؛ موقع فعله قویمغه مع زیاده کفایت ایدر .

شمدی به قدر اوفاق تفک ترجمه لاله روسلرک اصحاب عرفان و ادینی بزرلر ارا نه بیوردقلری گهی . بکن سنه (روس ادبیاتی) عنوانیله نشر بیوریلان تراجم احوال ادبا دخی بویولدی کی آناری فرط ذوق و لذتله اوقویانلری فوق الغایه ممنون ایتمشدر . هله بنده کنز گهی بودرلو آنار خصوصیه دن الک زیاده ذوقیاب اولانلر ، آنک بخش ایتدیکی نشئینی حقیله تعریفه قدرتیاب اوله مازلر . اولسه اولسه بونشئنه ک نصل بر ذوق روحانی حصوله کتوردیکنی آنار ادبییه دن بکن دیککنز شیلر حقننده کی تحسناستکنز تعین ایده بیلیر .

باخصوص کتابک (قارامزین) . متعلق صحیفه لری و اوصاحب دهانک ایتدیکی خدمتله حکمدارندن گوردیکی رغبت و التفات ، بگا تمامیله آنک ضدی اولان بروقه غریبه نی تخطر ایتدیردیکندن قلبک بر طاقم انفعالات ایله عادتاً از یلیدیکی حس ایلدم .

« قارامزین ، (روسیه دولتک تاریخی) نامنده کی اثرینی تقدیم ایچون بترسبوغه مواصلتنده بیوک بر التفات و توجهله قبول اولنمش و مصارف طبعیه اولقی اوزرده کندیسنه آلمش بیک روبله بخش ایدلمش . حتی اثر ، (سانسور) اصوله تابع طوطیله برق بالذات ایمراطور طرفندن مطالعه و معاینه ایدلمش . نشر اولنور اولنماز یکر می بش کونده ۳۰۰۰ نسخه سی صاتلمش که اوتاریخیه قدر روسیه ده هیچ بویله برشی گورلماش . »

ایشته . بنده ذات عالیلرینه عبرتین اوله جق بر وقعه صحیفه حکایه ایده یئمه یوقاریکی فقره ایله مقایسه بیورلسون :

کمال بک که ادبیات جدید مزک مؤسسه لرندن اولان بر صاحب معرفت قدر .
منفیاً متصرف بولندیفی رود و سده بر عثمانلی تاریخی یازمش و بیك صحیفه قریب
بولنان مدخلی کاملاً بکا کوندرمش ایدی . بن ده محبان صمیم لرندن اولان
متیف پاشانک زمان نظارت سده معارفه و بردم . پاشا بو اثری بر صورت
فوق العاده قبول ایلدی . معاینه سنی ده ارباب معرفتدن (حیرت افندی) استنده
بر صاحب فضیلت حواله ایتدی . او ذات ده بر کلمه سنه طوقتمه سزین : « طبعی جائز
دکل واجبد . » عباره سیله کتابک نشری طرفدار ی اولدیغنی گوستردی .

کمال بک آرقداشی ، مسلک داشی ، حبسلرده ، نقیلرده یولداشی اولدیغم کی ،
هر زمانده آنک صادق برقرنداشی بولدیغدن و گر چکن کوزل اثر باصمقله
مشهر برده مطبعه یه مالک اولدیغدن ، بالطبع کتابک طبعی بکا تودیع ایلدی . بن ده
مصور اوله رق نشرینه مباشرت ایلدم . ایلمک چیقہ جق جزؤلر ایچون لازم کلان
یوز یکر می رسمی حاضر لدم ، کتاب ایسه ۷۵۰ شر صحیفه لی ۱۴ بیوک جلد
حاصل ایده جک و ۱۲۰۰ قدر رسمی احتوا ایلده جک ایدی . مؤلفی بونک ۳۰۰۰
نسخه طبع اولغسی رأینده ایدی . چونکه آنک حسابنه ، آنک مصرفیه
باصیوردم . بن دیکلمدم ؛ آنک اصرارینه رغماً ۶۰۰۰ نسخه باصدم . (غالباً آندن
ذات عالی رینه ده بر جزؤ ارسال ایتمش ایدم) . کتاب ، (in 4) (این قو آطرو)
دینلان قطعه ده ۶۴ در صحیفه لی جزؤلرله نشر اوله جق ایدی . آنک رأینجه
۳۳ جزؤنه بش غروش فی وضع اولغق لازم کلبودی . بن آتی ده دیکلمدم .
۳۳ جزؤنه ۷ بحق غروش قیمت وضع ایلدم .

کتاب ، بر پنجشنبه کونی صباحلین نشر ایدلمش ایدی . بازار ابرتسی کونی
مطبعه مه کلدیکم وقت بر دانه قالماش ، بازار ده داخل اولدیغنی حاله ۴ کون
ظرفیده ۶ بیك نسخه صاتلمش اولدیغنی حیرتله ادراک ایلدم . بو حیرتم ۶۰۰۰
نسخه نك صاتلمش اولمسه نه دکلدی ؛ درت کونده صاتیلیشه ایدی . چونکه بن آنک
صاتیله جغنی یللماش اولسه م ، ذاتاً آتی بیك باصمقده مصر اولمازدم . تکرار
دیزدیرتم اوچ بیك نسخه ده باصدیردم

حال بوکه طشرمرله هنوز کوندرلماش ایدی. بای تختده بو قدر صاتیلجه تکمیل آناتولی قطعه سیله جزیره العربده کی ولایات عثمانیه ده وروم ایلی ولایتلر مزده اوچر، بشر یوز نسخه صاتلسه سکیز اون بیک نسخه ده صاف اولمقلانی طبیعی ایدی. حاصلی بو کتابدن فصل اولسه اون بش یکرمی بیک نسخه صاتلسی نجه محقق ایدی. یالکیز بنم مطبعه مه کاغذ اثمانیه ساره دن ماعدا اجرت ترتیبه وطبعیه اوله رق ۲۲ بیک لیرادن زیاده پاره کیره جکدی. مؤلفنه ایسه یمش بیک لیرایه یقین بر کار براقه جق، بوده ۳ سنه ده حاصل اوله جقدی. چونکه بن بربری اوزرینه سنه ده بش جلدنی طبع و نشر ایتمکی تصمیم الیشدم.

نه اولسه بکنیر سکنز؟ سرای هایون حضرت خلافتناهییدن ویریلان برامر ویا ده طوغریسی سرای هایون حضرت خلافتناهییده صاحب رای اولان برجاسوسک، تاریخک بر فقره سنه ویردیکی معنی اوزرینه کتاب، معارفک رخصتی حاز اولدینی حاله منع ایدلدی. صاحبدی قهرابندی. و برسینه وارمدن اوتاثرله دوریلدی کتدی.

قارا مزینی برای تبدیل هوا مارسلایه کوتورمک اوزره حکمدار اهلیتپوری بر فرقتین احضار ایتمش ایدی. کالک ده نعشینی ساقزدن کلیولی یه نقل ایتمک اوزره، فقط چورولک بروپور تخصیص ایدلدی.

ایشته سزه قارامزین ایله کالک تاریخلرینه روا کوریلان معامله، ایکی ملتنک ادبا وادبیاتی حقنده کوزل بر مقیاس اولور صانیرم.

.....

باقی احترامات قلبیه مک بروئیه حقیقیه سی اولان بو عریضه می تقدیم ایله کسب شرف ایلرم.

ابو الضحی

